

DÉLVIDÉK

Verseczi társadalmi és közművelődési vegyes tartalmú hetilap.

Versecz és vidéke magyar nyelvterjesztő egyesületének hivatalos közlönye.

Szerkesztőség: Versecz, Laktanya-utca 1054. szám — ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden küldemény és levelezés. A szerkesztőség számára a levelek és egyéb írásbeli közlemények különben öv. Kirchnerné felvételi és rendelési irodájában (az Andrássy-sétány és iskola-utca sarkán lévő Kádics-féle házban) is átvételnek.
Előfizetési díj: Negyedévre 1 frt. 25 kr. — Félévre 2 frt. 50 kr. — Egész évre 5 frt.

Egyes szám ára 10 kr.

Felolós szerkesztő: Perjéssy Lajos.

Kiadó-hivatal: Kirchner-féle könyvnyomda Verseczen — ide intézendők a kiadó-hivatalt illető előfizetések, hirdetmények és felszólamlások.

Hirdetési díj: A hirdetőekért járó díj legutóbban számított. — Bélyegdíj minden beiktatásért 80 kr. — A nyitólapon egy sor 10 kr. — A hirdetőket kérjük pénteken délig beküldeni.

X. évfolyam

Vasárnap 1901. évi márczius 3-án.

9 szám.

Versecz és vidéke magyar nyelvterjesztő egyesületétől.

Meghívó.

Versecz és vidéke magyar nyelvterjesztő egyesülete
rendes évi

XVI. közgyűlését

1901. évi márczius hó 10-én vasárnap délelőtt 11 órakor tartja meg a magy. kir. állami főreáliskola rajztermében (Uri-utca, bejárástól balra, I. emelet, 17. szám), melyre az egyesület T. Cz. tagjai ezennel tisztelettel meghívotnak.

Tárgysorozat:

1. Elnöki megnyitó.
2. A választmány jelentése.
3. Pénztárnoki jelentés.
4. Számvizsgálók jelentése.
5. Indítványok.

Megjegyeztetik, hogy az alapszabályok

14. §-a értelmében: „Egyes tagoknak az alapszabályok megváltoztatására vonatkozó indítványai 10 nappal a közgyűlés megtartása előtt az egyesületi elnöknel írásban betérjesztendők“.

Kelt Verseczen, 1901 február 20-án.

Hazafiui tisztelettel

Dr. Seemayer Károly,
egyl. elnök.

Perjéssy Lajos,
egyl. titkár.

A lelenczügy.

Új törvény van készülöben, mely alapján meg fogja reformálni azt a sajnálatos állapotot, mely jelenleg Magyarország lelencz ügye körül tapasztalható.

Mindeztideig csak egyes emberbaráti intézmények gondoskodtak szükös határon belül, hogy otthont, menedéket nyújtsanak azok számára, kiket az anyagi viszonyok mostohasága, avagy a társadalom itéletétől rettegő szivtelen anyák, a utca porába hajítottak.

A kített, sorsára hagyott szerencsétlen poronty azután elveszett, és ismét egyvel kevesbité az amugy is csekély számú magyar nemzetet.

A rossz anyagi viszonyok teremtették az anygalesinálókat, társadalmunk ez undok fekélyeit, kik az olesó pénzen, lassu kintással évenként nagy számmal szállították az ártatlan lelkecskéket a Mindenható hatalmas előcsarnokába.

De hát lehetett-e jobb megoldást követelni attól a szolgálatban levő nőszemélytől, avagy napszámosnőtől, ki a saját szájától megvont falattal fizette kinos nehezséggel a csekélyke tartási díjat, mondok, lehet-e többet kívánni, minthogy véres verejtékkel megkeresett filléreit megossza szerencsétlen porontyával? Hiszen emberi ószszel is beláthatjuk, hogy nem mindig a szivtelenség dobja áldozatul saját véréit az anygalesináló rüt üzletének, hanem a legtöbb esetben a szegénység, a nyomor.

Az a szegény cselédleány, avagy napszámosnő, szivből jövő igaz könnyeket hullajt kisdede elhunyt teteme felett, de beletnyugszik a változhatatlanba, beletörődik abba, hogy ennek így kell lennie. Pedig ez nincs rendjén, ez nem egészséges állapot, hol a kisdedek halandósága oly nagy százalékot mutat fel, mint minálunk.

Mentsük meg azokat az ártatlanokat, kiknek hótiszta lelkük nem érdemli, hogy áldozatul essék a lelketlen anygalesinálók kapzsiságának.

Állítsunk fel minden nagyobb városban lelenczházat külföldi mintákra, hol minden csecsemő befogadást találjon. Ne vesszen el egy lélek sem, hanem szentelje majdan életét a haza üdvére, mely nemcsak hazát, de otthont is nyújtott számára.

Az új törvényjavaslat mindezen anomaliákat hivatva lesz megszüntetni, Egyszeribe véget fog vetni az anygalesinálók rüt machinációinak, mert a szegény szülőknek ezután nem lesz szüköségük arra, hogy keserves filléreikkel keressenek oly kezét, mely megnyomorítja önvadékat.

Volt elég alkalmunk figyelemmel kísérni azon szerencsétlen teremtményeket, kik élve kerültek ki az anygalesinálók adáz körmei közül, de egész életükre nyomorékot csináltak belőlük a rossz bánásmód, hiányos táplálkozás, büzös lakás és az altató mákony.

A lelenczügy reformálása és az által, hogy az állam fog lelenczházakat felállítani, segítve lesz ez állapotok felett, s akkor re-

Tárcza.

Hadzsics Antal

negyven éves irodalmi működésének ünneplése alkalmából.

Szinte alig lehet elhinni, hogy van nálunk Magyarországon olyan ember, a ki negyven évnél több idő óta előkelő szerepet visz az irodalomban, még pedig két irodalomban, és még jubileumot nem tartott. Ilyen férfi Hadzsics Antal, ki csöndben és szerényen, de lankadatlan szorgalommal, folytonos sikerrel és szerencsés hatással működik négy évtizednél régebben a szerb irodalmat fejlesztve, s a magyar irodalomnak is jó szolgálatokat téve.

Mert Hadzsics Antal valóban két irodalomban működik, a nélkül, hogy benne akár az ember, akár az író összeütköznék önmagával. Jó szerb és kifogástalan magyar hazafi, a ki két nyelven, de egy szivből, egy lélekből szól s hirdeti és terjeszti a fölvilágosodás és haladás eszméit.

A hazai szerb irodalomnak ugyszólván ifjusága óta a vezérkarához tartozik, annak egyik első vezére. Hosszu írói pályán egész nagy író nemzedéket nevelt s még nagyobb olvasóközönséget teremtett. Nagy számmal írt ismeretterjesztő, szépirodalmi és műbiráló dol-

gozatokat s e mellett eleitől kezdve valóságos lelke volt az újvidéki szerb színhaznak, melynél a dramatura, sőt az igazgatói teendőit is többnyire ő végzi. Mindezek mellett kiváló szerepet visz a hazai szerb társadalomban és a közéletben is, de mindenütt és mindig hazafias szellemenben.

Erdemei elismerésül a délvidéki szerb irodalmi társaság melynek évtizedeken át főtitkára volt, egy idő óta pedig elnöke, ezelőtt három évvel jubileumi ünnepet akart rendezni tiszteletére, de ő szerényen kitért minden ünneplés és ünnepeletetés elől úgy, hogy nagy szamu tisztelői kénytelenek voltak a jubilas tervet abbahagyni. Közlebb azonban szülővárosa Szabadka, mégis módját ejtette, hogy jeles és tisztelt fiat meleg óvációban részesítse. E (meleg) meglepetés elől Hadzsics Antal minden szerénysége mellett sem menekülhetett; azt azonban mégis meg tudta tenni, hogy a hevenyében rögtönzött ünneplés családias színezetű volt, a annál bensőbbé, melegebbé tette a jeles író megtisztelését.

A tisztelet és szeretet ezen megható nyilvánulásáról örömmel értesültek nemcsak a szerbek, hanem magyar irodalmi körök is, melyek szintén általánosan kedvelik és nagyra becsülik a kiváló férfit, ki minden magyar irodalmi és hazafias ünnepen részt szokott venni, példát mutatva arra, hogy a nemzetiségi származás és a magyar hazafiságszépén és őszintén összeegyeztethető.

Hadzsics Antal 1833-ban született Szabadkán. Ott kezdte középiskolai tanulmányait, melyeket aztán Pesten a piaristák főgymnáziumában fejezett be. s a budapesti egyetem-en végezte a jogi tanulmányokat. A jog- és államtudományi vizsgálatok letévése után, mit már ismert nevű író, 1859-ben az akkor Pesten székelő »Matica Szrpszka« szerb irodalmi társaság vezértitkárává, és a társaság kiadásában megjelenő »Letopisz« (»Évkönyvek«) folyóirat szerkesztőjévé választatván meg, nagy buzgalommal és közmegeledésre folytatta hivatalát. Utóbb a társaság székhelyének 1864 ében Újvidékre történt áthelyezése alkalmával ő is Újvidékre költözött és folytatta sikeres működését. Az ő szerkesztése alatt a »Letopisz« című folyóirathól több mint száz kötet jelent meg, mindig változatos tartalommal. Időközben szerkesztette a »Matica« című szépirodalmi, majd a »Mlada Szrbadija« (»Új nemzedék«) című kritikai lapokat. Huszonhat éven át szerkesztő a jelenleg is megjelenő »Pozoriste« (»Színpad«) című színházi szaklapot. 1896-ban a »Matica« társulat elnökévé választatván, s díszes helyen át az irodalom küzdőterén, s a maga őszinte idealizmusával az önfeláldozásig dolgozik eszméi győzelméért.

Néhány száza meg Hadzsics esztetikai dolgozatainak, irodalomtörténeti tanulmányainak és különféle értekezéseinek száma. A »szerb nő a társadalomban« című terjedelmes munkáját pályadíjjal tüntették ki. Irodalmi munkáin mindenütt meglátszik a magasabb filozófiai műveltség. Nyelvezete a gondolatok legfinomabb árnyéklatait is vissza tudja tükrözteni, így méltán tartják őt tekintélynek a szerb széppróza írásában.

A szerb nép s a magyar haza közművelődési érdekeit szivén viseli s minden alkalommal őszintén azon működött hogy szerb honfi társainak testvéri szeretet váltsa fel a különben is mesterségesen szított fajgyűlölet és ez által erősödjék a közös haza iránti ragaszkodás és hűség.

Hadzsics Antal a magyar irodalomból számos munkát ültetett át a szerb irodalomba.

mélhetjük, hogy a statisztikai adatok nem fognak oly szomorú eredményeket felmutatni a gyermekhalandóság terén, mint mostanáig.

Örömmel üdvözljük tehát a kormány e nemes tevékenységét, melyben a főmotívum minden esetre az érző emberi szív, melynek vezérletében pedig még sohasem esalatkoztak azok, kik a szépért, jóért, nemesért lelkesedni tudnak.

A társadalom azon szerencsétlen parazitái, kik eddig szégyenüket bünnel voltak kénytelenek palástolni, örvendjenek velünk együtt, mert korunk legeszményibb, leghumánusabb intézménye, az országos lelenzház megszületett.

NAPI HIREK.

Kirendelés. Az igazságügyminiszter Bartha Kálmán pancsovai kir. törvényszéki albirót az alibunári kir. járásbírószághoz, mint végleges székhelyére kirendelte.

Halálozás. Lipták Gyula városi hivatalnok, a bejelentési hivatal vezetője élete 44-ik évében a múlt hétfőn! hosszabb szenvedés után elhunyt. A boldogultat bánatos neje kívül két gyermek siratja. Béke hamvaira.

Óváció Herczeg Ferencnek. Városunk nagy fia, és orsz. gyűl. képviselőnk tiszteletére nagyobb szabású óváció van készülöben városunkban. Az ünnepély rendezésében mint a jelek mutatják az összes verseczi egyesületek és társulatok részt fognak venni.

Sávoly „Viharagyuzás“-a és az osztrák-német sajtó. A délmagyarországi természettudományi társulat a múlt napokban tartott választmányi ülésen Riesz Ferencz áll. főreál isk. tanár, társulati titkar, Sávoly Ferencz verseczi hitoktató, a buzgó természetbuvárnak a társulat kiadásában megjelent „A viharagyuzás“ című művére vonatkozó kritikákról olvasott felismertetést. Érdekes, hogy míg a magyar sajtó és gazdaközönség a legnagyobb elismeréssel nyilatkozott Sávoly művéről; addig a német-osztrák sajtó megtagadja, és Traber nevű német találmány mellett kardoskodik. A kritikákból azonban meggyőződhetik mindenki hogy Sávoly Ferencz az „Emmerling“-féle magyar viharagyú ismertetésével nagy szolgálatot tett úgy a magyar iparnak, mint a közgazdaságnak és azt semmiféle osztrákizú kritika eltorolni nem képes. A társulat elhatározta, hogy ezen kritikai közleményeket a nagyközönség tájékoztatása végett füzetekben közzéteszi. Mi pedig ismételve gratulálunk Sávolynek szép sikereihez. A milyen keményen korholta őt az osztrák sajtó, olyan aranyban nő tekintélye a magyar közönség előtt.

Az „Ocskay brigadéros“ jövedelme. A ki az alábbi számozolapot figyelmesen átvizsgálja, azonkívül pedig ismerős a budapesti színházak jövedelmi viszonyaival: egyszerűen konstatál-

Százakra megy az általa lefordított kisebb nagyobb munkák száma. Jókai, báró Eötvös József, Kisfaludy Károly, Petőfi Sándor, Mikszáth Kálmán, és még sok más jeles magyar író munkáit ismertette meg a szerb közönséggel alakilag és tartalmilag hű fordításban.

E téren szerzett érdemeinek méltánylásául a Kisfaludy-társaság már 1867-ben levelező tagjává választotta. E minőségben tartott fölolvasást a Kisfaludy-Társaság által Jovanovics János hírneves szerb költő negyven éves irodalmi működésének megünneplése alkalmából rendezett ülésén „A szerb színeszet Magyarországon“ című alapos tanulmánya. Mind a két fölolvasás megjelent a Kisfaludy-Társaság évkönyvében, a „szerb népmeséről“ írt értekezést a Kisfaludy-Társaság által kiadott „Szegedi árvíz könyv“-ben jelent meg.

Ezekon kívül számos cikket és értekezést közölt Hadzsics a „Magyar Sajtó“, a „Hon“, a „Fővárosi Lapok“ és „Vasárnapi Ujság“ hasábjain. A szerb népről, annak történetéről, szokásairól és költészetéről, egyházi állapotról és a szerb irodalomról írt cikkei a Rudolf trónörökös által kezdeményezett nagy honismertető munkában jelentek meg.

Kiváló érdemeket szerzett magának a szerb színművészet fejlesztése körül is. Az ő harminczhat évi művészet igazgatása alatt a szerb nemzeti színtársulat annyira haladt, hogy a legnehezebb színi feladatoknak is képes megfelelni, és minden tekintetben hivatásának magaslatán áll.

A szerb színműirodalmat sok magyar színmű lefordításával gazdagította. A szerb nemzeti színház műsorán ott találjuk: Kisfaludy Károly, Szigligeti Ede, Jókai Mór, Szigeti József, Obernyik Károly, Tóth Kálmán, gróf Zichy Géza, Lukácsy Sándor, Tóth Ede, Kővér Lajos, Berczik

hatja, hogy budapesten eddig egyetlen színházban sem aratott egyetlen darab sem olyan kasszasikert, a minőt Herczeg Ferencz Ocskay brigadéros a Vigszínházban. Itt közöljük a Vigszínház pénztárának ugynevezett „kasszaráport“-jait az Ocskay brigadéros eddigi előadásairól. Ha még megemlítjük, hogy a Vigszínházban 1800 forintot jelent egy telt ház (elővétel nélkül), az alábbi érdekes statisztikát mindenképen megvilágítottuk. Ime, a statisztika az Ocskay brigadéros első tizenhét előadásának bevételeiől:

Február 8. Péntek	2100 forint.
„ 9. Szombat	2060 „
„ 10. Vasárnap	2100 „
„ 11. Hétfő	1760 „
„ 12. Kedd	1840 „
„ 13. Szerda	1930 „
„ 14. Csütörtök	1840 „
„ 15. Péntek	1720 „
„ 17. Vasárnap	2030 „
„ 18. Hétfő	1780 „
„ 19. Kedd	1710 „
„ 20. Szerda	1740 „
„ 21. Csütörtök	1800 „
„ 23. Szombat	1900 „
„ 24. Vasárnap	2100 „
„ 25. Hétfő	1640 „
„ 26. Kedd	1790 „

Vagyis az Ocskay brigadéros a premiértől 27-ig tizenhét előadásán

31.840 forint

bevételet eredményezett a Vigszínházban. Ilyen fényes sikere eddig még nincs példa a fővárosi színházak történetében.

A verseczi önkéntes tűzoltó-egyesület, — mely közhasznú tevékenységével teljesen kivívta polgárságunk elismerését, kitünő szervezetével pedig a szakemberek dicséretét — a múlt vasárnap d. u. 3 órakor tartotta meg 28-ik rendezési közgyűlését az egyesület buzgó elnökének Weifert Károly főjegyzőnek vezetése mellett. Bernatsky Alfréd adjutáns működési jelentéséből felemlítjük, hogy az egyesület a múlt évben 75 esetben lépett akcióba. Részt vett 17 tetőtűz, 9 kazaltűz, 17 kéménytűz, 3 bolti tűz és több mint 20 masfajta tüzesetnél. Van az egyesületnek jelenleg 62 működő és 161 pártoló tagja. Az országos tűzoltó-szövetség által alapított szolgálati érdemeket a következő derék tűzoltók kapták. Frühauf K. helyettes parancsnok, Kolleth Mátyás, Rittchen Péter, 10 éves szolgálatért; Bruch Ferencz, Wagner Jakab és Halsdorfer Leopold 5 éves működésért. Ezután egy érdekes és sok vita tárgyát képezett ügy került tapétára. A parancsnokság a működő tagok többször hangoztatott kívánságára felterjesztést intézett az országos szövetséghez, hogy azon tűzoltók számára, kik 100—200 vagy 300 tüzesetnél működtek közre valamelyes jelen vagy kitüntetés adassék. Ezt a kérelmet nem csak a központ, hanem a Brassóban megtartott Országos Tűzoltói Szövetség is — hová az ügy fellebbezés folytán került — elvetette. A mi tűzoltó parancsnokságunkat azonban nem hozta zavarba az országos szövetség határozata, megfelelni óhajtván derék működő tagjai kívánalmainak 3 fajta érdemkeresztet csináltatott, még pedig az elsőt azon tűzoltók kapják, kik

Árpád és más magyar írók színműveit, a melyeknek átültetésével és színrehozatalával nem csekély érdemeket szerzett magának.

A politikáért soha sem lelkesült, mindazonáltal nem kerülhette el, hogy a közbizalom szolgálatát ne követeljen tőle ezen a téren is. — Megválasztották országos képviselőnek, de csak egy ízben fogadott el mandátumot. Annak lejártával ismét visszatért kedves irodalmi foglalkozásaihoz.

Hadzsics Antal szerénységét jellemzi az a nyilatkozata, melyet a „Maticza Szrbszka“ által 40 éves irodalmi működésének megünneplésére rendezni akart jubileum-rendező bizottsága előtt tett. „Az egyetlen dicsőség melyre pályázok — mondta akkor Hadzsics Antal a lelkiismeretesen végzett kotelesség édes öntudata“.

A méhszorgalmu Hadzsics Antal husz év óta buzgó tagja az ujvidéki magyar kir. állami polgári leányiskola igazgató-tanácsának és elnöke az ottani vörös-kereszt-egyesület fiók osztályának.

E köztiszteletben álló férfiu működése valóban olyan mint a harmat: áldást hint észrevétel nélkül.

Adja Isten, hogy hintse azt még sokáig szerb népe és forrón szeretett magyar hazája üdvére és virágzására!

(Vasárnapi Ujság.)

100., a második, kik 200., és a harmadikat, kik 3000-nál több tüzesetnél működtek közre. Ezen érdemkereszteket azután ki is osztották a lista szerint. A legmagasabb rangú keresztet (ezüskereszt email koszorúval) Mázsary Rudolf Bernatsky Géza és Markus Izidor kapták, mint a kik 300-nál több tüznél működtek közre: a második rangú érdemkeresztet kapták: Thomász Antal és Grecsak Ede: a harmadik rangú érdemkeresztet Frühauf K. Lendle F. Meckl Gy. Hammerschmid J. Springer J. Gröschl J. Habermüller A. Albach J. és Kinn Lipótot tüntették ki. A dolognak azonban van egy cifra „Hübner“-je. Ezt az érdemkeresztet nem szabad ám a tűzoltói országos szövetség határozata értelmében a tűzoltó uniformuson nyilvánosan viselni (csak az orsz. szövetség érmeit a katonai és ő Felsőge által adományozott érdemrendek mellett) a ki tehát megkapta inkább emléket kapott. Éppenséggel nem illik tehát tűzoltóinkat „Gomblyuk fájdalma“ emlegetésével dehonesztálni vagy rossz viczceteket csinálni az érdemkeresztesek felett. A Mázsary Rudolf tiszt. főparancsnok által szerencsétlenül járt tűzoltók felségelésére alapított tőke 1338 K. A pénztári jelentés szerint az egyesület vagyoni állása a következő: Készpénz maradvány 1899-ből 1244 K. Bevétel 2015 K. összesen 3257 K. Kiadás 1790 K. Pénztári maradvány 1900 végén: 1469 K. A derék tűzoltó-egyesület valóban megérdemli, hogy a város lakossága minden tőle telhető módon támogassa.

A verseczi I-ső önálló betegsegélyző egyesület f. é. febr. hó 24-én tartotta meg rendezési közgyűlését Kovács János elnöke mellett. A pénztárnok jelentése szerint az egyesület múlt évi bevételé 5646. Kiadása pedig 4715 K. tett ki. Tiszta jövedelem e szerint 930 05 fillér. Az egyesületnek van 14.915 K. 66 f. gyümölcsözőleg elhelyezett pénze. Az egyesület orvosa Dr. Weisz Samuel a múlt esztendőben 334 beteget kezelt. A buzgó orvosnak fáradozásaiért jegyzőkönyvi köszönetet szavaztak. A tisztújításnál megválasztottak elnöknek Kovács Jánost alelnöknek Rakuff Adolfot. Van az egyesületnek jelenleg 339 tagja, még pedig 149 férfi és 190 női tag. Az egyesület a szegényebb néposztálynak valóban áldás. Csekély heti befizetésért betegség esetén kap ingyen orvost és gyógyszert. Halál esetén segélyezi a megmaradt családot. Különösen ajánljuk az egyesületet a szegény magyar kézműveseknek és munkásoknak.

A szerb templomi dalárda a múlt szombaton kitünően sikerül hangversenyt és táncmulatságot rendezett Nocker Jánosnak a rom. kath. templomi karnagy szíves közreműködése mellett ez alkalommal több zene és énekszám után Suppe „Flotte Burschen“ című közkedveltségű operettjét is előadták Dr. Miletits Sz. jó szerb fordításában. Az előadásnál különösen kitüntek: Dragits Lyubicza, Brassován Danicza Mateits Olga és Emilia kisasszonyok, továbbá Bugarszki Sandor Tomits Sz. és Gergecs M. műkedvelők. A hangverseny rendezésének érdeme Piehert Emánuelé, a kitünő karmesteré, ki e téren mindenkor a legsikerültebb dolgokat produkálja.

A verseczi ipar- és mezőgazdasági kiállítás nagy bizottsága a múlt hétfőn a kereskedők egyesületének helyiségében ülést tartott, mely alkalommal felolvasták a temesvári kereskedelmi és iparkamara azon átiratát, melyben a kamara örömmel üdvözlö a vállalkozást, erkölcsi és anyagi támogatást ígér és arra kéri a bizottságot: küldjön megbízottakat a temesvári központba, hogy a kiállítás részleteit megbeszélhessék s a szükséges lépéseket a kamara is megtehesse. A bizottság küldötteiként Mázsary Rudolfot, Zoffmann Sándort és Flórián Györgyöt választotta meg.

Körözüvény. Ozv. Orlovszki Jozsefné kecskeméti lakos f. hó 8-án 6004, 15740, 24799. szamu budapesti városi villamos részvény szelvényét elvesztette. Felkéretnek a pénzintézetek vagy zálogházak, hogy ha valaki azokat be akarja váltani, a rendőrségnek jelentést tegyenek.

Vasuti állomásunk villamos világitása. Városunk villamvilágítási különbizottsága 1901. február hó 27-én Seemayer János kir. tan. polgármester elnöke alatt ülést tartott mely alkalommal felolvasták a m. kir. államvasutak igazgatóságának a városi tanácshoz érkezett átiratát, mely szerint az államvasutak verseczi állomásán a világitási berendezést saját költségén kívánja létesíteni, s az aram szolgáltatásra nézve a legkedvezőbb egységár megállapítását

kéri A szerződést 10 évre volna hajlandó megkötni kedvező egységár mellett egyelőre 50.000 hektowatt óra évi fogyasztás alapul vétele mellett. Saját céljaira mintegy 110 drb. izzólámpát és 9 drb. 8 amperes ivlámpát kíván felszerelni, s kiköti hogy az épületben elhelyezett többi fogyasztók mint vendéglős, pósta-, és esetleg hivatalnoki lakások áramfogyasztása ugyancsak a megállapítandó kedvezményes egységár szerint lenne díjazandó. Tájékoztató felemlíti az átirat, hogy hasonló fogyasztás és berendezés mellett más vasuti állomásokon 42-54 fizetnek az államvasutak hektowatt óránként. A bizottság tekintettel arra, hogy a m. kir. államvasutak verseczi indóházának a vilámvilágítással való ellátása ugyszólván közügyet képez, javaslatba hozza, hogy hektowatt óránként az áram a más városokbani egységárnak megfelelően 54 (ötlegész négytized) fillér egységárban szolgáltatassék a m. kir. államvasutak verseczi állomás részére, ugyszintén az ezen állomási épületben elhelyezett többi fogyasztók mint vendéglős, pósta és esetleg hivatalnoki lakások áramfogyasztása részére is.

Magyar nyelvterjesztő egyesületünkhöz az ország minden részéből számtalan megkeresés érkezik, melyekben előkelő társadalmi állású családok kis gyermekeik mellé német anyanyelvű gyermek játszótársakat nagyobbára leányokat vagy idősebb német bonnekat kérnek. Ez uton a múlt évben közel 20 verseczi és Versecz vidéki szegény leány talált elhelyezést és meleg szeretőt otthont előkelő magyar családoknál, és több helyen teljes ellátás mellett 20-30 koronát is kap havonként. A nagy keresletnek azonban egyesületünk a legjobb akarat mellett is alig tud eleget tenni — ez okból azon tiszteletteljes kéressel fordulunk első sorban együletünk T. Cz. tagjaihoz, és a nagy közönséghez; szíveskedjenek a szegény sorsu verseczi és verseczvidéki lakosságot együletünk ezen működésére figyelmeztetni. Sok szegény német leány nyert már ily uton biztos existenciát, és sok szülő emlegeti a vett jótéteményekért áldólag az egyület nevét. — Ujabban a következők fordultak német bonnek és gyermekek játszótársakért együletünkhöz: Vermes Béláné földbirtokosné Szabadka. — Fűzesery Ilona Budapest VI. Nagy-mező utca 5 sz. — Toldi Lajos Budapest. — Gaál Andrásné földbirtokosné Balkány, Szabolcs megye. — Vas Mátyás ref. lelkész. Gégény, u. p. Demecser. Szabolcs megye. — Szalay Tamásné törv. sz. bíró neje. Beregszász. — Kutass Balint ref. lelkész. Török-Szent-Miklós. — Buday Jánosné Szeged. Özv. Koczok Lászlóné. Nyiregyháza. — Czeran Istvánné Makat pusztá. u. p. Kenderes. — Petheő Györgyné vár. tanácsos neje. Szathmár. István tér. 25. sz. — Szilber Gusztáv uradalmi gazdaszt. Remete pusztá u. p. Kanya. Tolna megye — Masznyik Dániel gyógyszerész. Győrök. — Tones Gusztávné, főgymnáziumi tanár neje. Szabadka. — Kende Ferenc főgymnáziumi tanár Szeged. Fodor utca 15. Vekerdy Pálné törvényszéki bíró neje. Beregszász. stb. A feltételek megtekinthetők Perjessy Lajos egyleti titkárnál. Laktanya utca 28. sz.

Pályázatok. Ga b a n y i János dettai főszolgabíró pályázatot hirdet az 1200 K. évi fizetéssel 100 K. uti általánnyal és 24 méter tűzifa és természetbeni lakással javadalmazott möriczföldi községi jegyzői állásra Határidő márczius 17. választás napja márczius 18. — Nagykikindán az 1000 K. fizetéssel egybekötött városi orvosi állás van üresedésben. Kérvények Dr. Dellimánics alispánhoz küldendők márcz. 15-ig. — Valkányban 720 K. fizetésű községi irnokot keresnek. Határidő márcz. 13. kérvényeket Hadffy K. nagy-szent-miklósi főszolgabíróhoz kell beadni. — Vojteken segédjegyzői állás van üresedésben. Fizetés 860 K. Kérvények márcz. 20-ig Szé p László szolgabíróhoz (Csakova) nyújtandók be. Gattaján körorvost keresnek. Fizetés 1800 K. kérvények Gabányi János főszolgabíróhoz (Detta) márcz. 18-ig adandók.

Rövid hírek. [Zoffmann Ágost helybeli közbecsülésben álló polgár mult szerdán tartotta meg nejevel Atkár Paulinával ezüstlakodalmát. — „Makói vállalkozó Verseczen”. A városi szolgák és rendőrek egyenruházatának szállítását a mult szerdán taratott licitáczió, mint legolcsóbb ajánlattevő Kádár és társa makói szabócég nyerte el 4600 koronával. — „Tűz” volt városunkban a mult hétfőn reggel 4 órakor Boskovitz Irén, Ferencz-József téri vegyes-kereskedése gyuladt ki. A tuzoltók mihamar elejét vették a nagyobb bajnak. Az árúk biztosítva voltak — „Katonazene”. Ma vaárnap

a „Baross” szállodában a 101-ik csász. és kir. ezred zenekara hangversenyt fog rendezni. — „Jó cigány muzsikát” kedvelők keressék fel a Garai Milleker-féle szálloda éttermét, hol Niko-lits Jóna ujonan megalakított bandája minden nap este játsza a szebbnél szebb nótákat. — „A verseczi férfi dalárda” a mai napra humorisztikus műsoru hangversenyt hirdetett. Ez az estély azonban nem tartatik meg, másfajta előkészületek miatt „A katonai sorozás” f. hó 7-én és 8-án lesz városunkban. Mérték alá kerülnek az 1878-1879 és 1880-ban született katonakötelesek. — „Eltörte a karját” a mult héten a simara fagyott jeges aszfalton Hofmann Rudolf kereskedő egyik segédje. Ez ismét intő példa arra, hogy lakók hintsék be a jeges járdákat hamuval vagy homokkal. — „Az iparosok dalos szövetsége” f. hó 10-én a Szöllővenyigében tréfás hangversenyyel egybekötött társas estélyt rendez. Zenedit tagoknak 40 fillér, nem tagoknak 80 fillér.

Svábaink kitelepítése. A Temesvárott megjelenő „Dél. Közlöny”-ből vesszük át a következő figyelemre méltó sorokat: A Felvidéken Amerikába bolondítják a lelketlen ügynökök a hiszékeny népet, Dél-Magyarországon pedig, főképp a Bánságban, csaknem másfél százada itt meghonosodott s hazafias, magyar érzésben megerősödött svábainkat csábítják külföldre, főképp Németországba. Hogy Németországban miként járnak? Arra is van szomorú tanúság. Körübelül egy éve tértek csak vissza onnan száz számrá az oda csalogatott svábaink. Tönkrejutottak, a nyomoruság koldusbotjával tértek vissza Magyarországra, hol nyugalmas és biztos volt a megélhetésük. Okulnak-e a példán? — igazán nem rajtuk áll. Mert velük szemben mozgósítanak csak valóban veszedelmes ügynököket. Nyiltan uzik német ügynökök a kitelepítés akcióját Magyarországon. Ime, stuttgarti jelentés is ad hírt róla, még pedig a következő komoly formában: Minthogy a legutóbbi württembergi népszámlaláskor konstatták, hogy a vidéki lakosság nagyon lepadt, az országgyűlésen pedig mint a kormány, mint a képviselők kijelentették, hogy a württembergi mezőgazdaságban nagy az emberhiány, ujabban kísérletet tettek abban az irányban, hogy régi sváb telepítvényekről, mint a milyenek például Magyarországon vannak, munkásokat telepítsenek át Württembergbe. Azt kívánják, hogy a délmagyarországi, gácsországi, romániai svábok, kik vagy masfélmilliónyian vannak, adják vissza azt a munkacört, melyet az anyaországból annak idején elvittek. Ujabban a német kivándorlók és telepítők egyesülete is arra törekszik, hogy a keleteurópai sváb eredetű telepekről a munkacört Németországba vigye, hol a lengyelek helyett mint jó hírbem álló munkások könnyen kapnak alkalmazást. Így nemsokára megtörténhetik, hogy ötven ezer sváb és kézműves, kinek elődei 1767-ben és 1786-1789. között Mária Terézia és II. József idejében Magyarországra költöztek, a házi tűzhelyhez visszatérnek. Mintebből kitűnik, hogy a Németországba való kivándorlok toborzásáról elterjedt hírek nem éppen alaptalanok. Így szól a stuttgarti jelentés. Bizony ebből alaposan kitűnik, hogy a „Németországba való kivándorlok toborzásáról elterjedt hírek nem alaptalanok”. Kitűnik belőle az is, hogy ez a toborzás milyen veszedelmes, a legkönnyebben megéjtő eszközökkel dolgozik: „az anyaföldhöz való tartozás” nagyhangú frázisnak hajtogatásával. El akarják hitetni a svábokkal, kik másfél század alatt itt meggyökeresedtek, megmagyarosodtak közöttünk, hogy ők csak idegenek itten, s Württemberg az igazi hazájuk. Így akarják a maguk gyöngeségét, a magyar föld testén taplalt örökkel gyógyítani. Az illetékes hatóságok bizonyára tenni fognak róla, hogy a derék magyarrá lett svábokat idején felvilágosítsák és elejét vegyék a hazug csábításokkal dolgozó ügynökök üzelmének.

Nyiltér:

**KITÜNŐ ASZTALIVIZ A
KRONDORFI
SAVANYÚVIZ
ÉS NYÁLKAOLDÓ GYÓGYITAL**

Szerkesztői levelezés.

Dr. K-y. Budapest. Herczeg tiszteletére rendezendő óvációk részleteitől a megállapodások után azonnal értesíteni fogjuk. Tudunkkal a „Pannonia”-ban. Leveléit legalább ott szokta átvenni.

1405. szám — 1901.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú földmivelségi m. kir. Miniszteriumnak 1899. évi 89506. számú rendelete értelmében a vértetű kiirtása újból elrendeltetvén, a hatóság pedig felhivatott, hogy azok ellen, a kik a vértetű pusztítását nem eszközlik és a kiirtási eljárást nem folytatják a közgazdaságról és a mezőrendőrségről szóló 1894. évi XII. t. cz értelmében a kihágási eljárást megüidítsa, és őket a fenti törvény 95. §-a alapján 100 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntesse.

Egyben közöltetnek ezuttal a vértetű megismerése és kiirtására vonatkozó következő utasítások.

A vértetű csakis az almafát támadja meg kivételesen és nagyon ritkán a körtefán, vagy a galagonyán is akad. Az almafának csak tás részén élőködik és pedig valamint a törzsön és annak ágain, ugy ezeknek az utóbbiaknak további elágazásain, a galyon vesszön és ennek véghajtásán is. — Az almafa levelén, vagy a fatörzsnek sima és teljesen ép kérgén vértetű soha nincs.

Rendesen a fa sebes részein fordul elő, tehát azokon a sebhelyeken, a melyek, akár metszés akár törés vagy esetleg jégeső következtében is keletkeztek.

A hol a vértetű ledelepedett ott azt a helyet saját szerű hófehér színű gyapjus váladékával majdnem egészen betakarja. Legkönnyebben május, június és szeptember havában ismerhetők fel ezen helyek. Nyár derekán ez a gyapjus váladék csekélyebb, télen pedig alig van.

Télen a vértetűtől okozott sebkékes-hamvas színű, de fehéres színe akkor is kirívó lesz. — Ezek a vértetű foltok tulnyomó részben a fa szélvédte oldalán lelhetők meg.

Ha a vértetves foltról a fehér váladékot kissé lehorzsoljuk, akkor alatta a vértetűt tömeges mennyiségben találjuk meg. — E vértetű nyár derekaig hamvas színű.

Hogy biztosan meggyőződjünk arról vajjon ezen kisebb vagy nagyobb tömegű fehér váladék alatt tanyázó tetű valóban vértetű-e nem kell egyebet tenni, mint azt szétnyomni. — Ha vérszínű nedo ömlik ki belőle, úgy a vértetű jelenléte felett minden kétség ki van zárva.

A nagy tömeg, melyben a vértetű megszokott jelenni, a fák tönkre jutását már 5-6 év alatt eredményezi. Mert a vértetűnek évente 12-14 nemzedéke van és minden vértetű a 12. nap után 30-120 tetűt költ.

A vértetű elpusztításához a téli idő a legalkalmasabb, mert a lombtalan fákon legkönnyebben vehetők észre és nincsenek szétkuszálva, és nem olyan könnyen vihetik őket szét a munkások.

Fákról, a melyek igen nagy mértékben meg vannak támadva a vértetűtől legcélszerűbb levágni az ágakat és rögtön elégetni, a fatörzsöt pedig gondosan megtisztítani.

Pusztító szerűl a magas Ministerium által ajánlott keverék használandó.

Egy liter vízbe föl aprózzunk 15 dekagramm háziszapant és azt fölforraltjuk. — Akkor hozzá öntünk két liter kissé langyos petróleumot. — Ezen keveréket azon melegében közönséges zurbolóval (habaróval) anynyira jól és erősen összeverjük és kavargatjuk, hogy az 8-15 perc múlva tejföl sűrűségűvé váljék.

Mielőtt e keveréket a vértetű pusztítására felhasználtatnék az 2-5 rész langyos vízzel kell keverni. A vértetves helyek ezen keverékkel egy kézi csettel bekenendők de ugy hogy ezzel egyszerre az egész sebet fogjuk fel és borítsuk be, hogy úgy a vértetű a sebből a földre ne hullhasson.

Ha a vértetű pusztítása ilyképen megtörtént, nyilt tűzhelyen szurkot kátrányt kell jól ölmelegíteni míg sűrű folyadékká vált és belől a fának ártalmas gázok kiszabadultak.

E szurokkal kell bekenni az összes vértetfoltokat, hogy a vértetű ne legyen képes, a sebhelyre újra befészkelődni.

Az ily gyakorolt pusztítás után, a fákat etenkint meg kell vizsgálni és az eljárást folyton ismételni, a mig csak vértetű mutatkozik.

Verseczen, 1901. évi február hó 8-án tartott tanács üléséből.

Seemayer

kir. tanácsos, polgármester.

A Schmidt G. dr. főtörzsorvos és fizikus által feltalált híres

fül-olaj

megszüntet minden koronként fellépő **süketiséget, fültolyást, fülzúgást és nagyot hallást**, még idülfeket is; kapható egyedül 2 frt 10 kron palackkonként használati utasítással együtt a

Steiner Mihály

városi gyógyszerárban, **Temesvár, 077.**

1615. szám. — 1901.

Hirdetmény.

Versecz város törvényhatósági bizottságának 1901. évi 33/1615 számú határozata alapján és az 1886. évi XXII. t. cz. 110 §-a értelmében közhírré tétetik, hogy a Versecz város tulajdonát képező 3792 össz. számú ház eladásának ügye az 1901. évi márczius hó 12-én tartandó rendes havi közgyűlésben fog érdemlegesen tárgyalatni.

Verseczen, 1901. évi márczius hó 1-én.

Seemayer,

kir. tanácsos, polgármester

791 szám. kig. 1901. Mramorák község előjáróságától.

Árlejtési hirdetmény.

Mramorák község, a Deliblati kincstári homok mellett elterülő, szintén homokos közlegelőjén az elkészített terv és költségvetés szerint két marhaható kutat szándékozik létesíteni, miért is az ezzel járó munkálatok biztosítására 1901 évi Márczius hó 12-ik napján d. e. 10 órára nyilvános és szóbeli árlejtés tuzetik, melyhez a vállalkozni ohajtók ezennel meghivatnak.

Költségvetés szerint, az anyagszállításához szükséges fuvarok beszámítása nélkül a kutak mindegyike 5456 kor. 56 fillérrel van előirányozva. A részletes feltételek és a terv és költségvetés a hivatalos órák alatt a községi előjáróságnál betekintheők

Árlejtési ohajtók kötelesek 500 korona ovadékokot letenni.

Mramorákon, 1901 évi február hó 23-án.

Pintér Andor

jegyző.

Mergel Frigyes

biró.

1291. szám. — 1901.

Hirdetmény.

A sorozó bizottság a Versecz városi sorozó járásban Verseczen a városház nagy ülés termében f. évi márczius hó 7. és 8-án fog működni.

A folyó 1901. évi újonczállításra 1880. 1879 és 1878. években született hadkötelesek vannak felhívva.

E czélből a következő napirend állapittatik meg:

Márczius hó 7-én az 1880. évben született vagyis az I. korosztálybeli valamennyi, és 1879. évben született vagyis a II. korosztálybeli hatköt 100. sorszámig.

Márczius hó 8-án az 1879. évben született vagyis a II. korosztálybeli többi állítás kötelesek és valamennyi az 1878. évben született, vagyis a III. korosztálybeliek, valamint azon idegenek, kik itteni állításukra engedélyt nyertek, fognak megvizsgáltatni.

A hatkötelesek kötelesek a sorozó bizottság előtt naponkint reggeli 8 órakor a törvényes következmények terhe alatt pontosan és tisztán megjelenni.

Verseczen, 1901 évi február hó 5-én.

Seemayer.

kir. tanácsos, polgármester.

A Richter-féle
Horgony-Pain-Expeller
Liniment. Capsici comp.

egy régi kipróbált háziszer, a mely már több mint 30 év óta megbízható bedörzsölésül alkalmazatik köszvénynél, csúznál és meghülekésnél.

Intés. Silányabb utazatok miatt bevásárláskor mindig figyelemmel legyünk a „Horgony” védjegyre és a „Richter” cégjegyzésre. 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban ugyszólvan minden gyógyszerárban kapható. Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél **Buda-pesten.**

Richter F. Ad. és társa,
csász. és kir. udvari szállító,
Rudolstadt.

UNGHVÁRY LÁSZLÓ
CZEGLED

UNGHVÁRY LÁSZLÓ 300 holdas czegledi gyümölcsiskolája és szőlőtelepének árjegyzéke megjelent. mely 500 gyümölcsfaj leírását tartalmazza. Nemes esemete eladatik 2 krtól 50 krig. Rendelhető mindegyik vadoncz, nagymennyiségű ható és gyökerez szőlővessző kapható és sövény-készítésre alkalmas akác, gleditschea maclura, ribizli stb. Vízönteladók 20—30° enedményt s 4—6 havi hitelt kapnak Kertészeti eszközök és kütinó borok is adátanak el. Árjegyzék bérmentve küldetik.

Pártoljuk a magyar ipart!

Legjobb Csontlevélpapír
az
„Adria”
HAZAI GYÁRTMANY!

Versenyez a külföld elsőrendű készítményeivel

A párisi kiállításon az „Arany érem”-mel kitüntetve.

KÉSZÜLT:

Csász. és kir. udvari szállító

RIGLER JÓZSEF EDE
PAPIRNEMÜGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPESTEN.

Kapható Verseczen:
Ozvegy Kirchner J. E. és Hammer-schmid Ch. K. cégénél.

Figyelmeztetés! A híres
MAUTHNER-féle MAGVAK
zacskóin
rajt áll a **MAUTHNER**-név.
A melyen nincs rajt, az

nem MAUTHNERTŐL való és ha mintolyant ajánlják, tessék visszautasítani.

Jobb és megbízhatóbb
gazdasági- és kerti-magvak
nem léteznek, mint a minőket
27 év óta szállit

MAUTHNER ÖDÖN
cs. és kir. udvari szállító magkereskedése
BUDAPESTEN
Irodák és) VII. Rottenbiller-utca 33.
raktárak:) (Közuti Villamos megállóhelye.)
Elárusító) VI. Andrassy-ut 23.
helyiségek:) (A m. kir. operával szemben,
226 oldalra terjedő képes árjegyzékét kívánatra
ingyen és bérmentve küldi.

M. K. EGYETEM
VEGYTANI INTÉZETE:

A
KRISTÁLY
SZT. LUKÁCSFÜRDŐI
HEGYFORRÁS
IGENTISZTA
BICARBONAT
ÁSVÁNYVIZ
KAPHATÓ:
FÜSZERKERESKEDÉSEKBE
VENDÉGLÖKBE
ÉS MINDEN VASUTI
ÉTKEZŐ KOCSIBAN.

„Több száz kiváló orvos által ajánva.”
„A legizletesebb és legolesőbb ásványviz.”
Kapható minden jobb fűszerkereskedésben és vendéglőben.

MÜHLE-féle **MAGVAK**, **Növények és FÁK**
mindenütt kütinően tenyésznek. — Tessék az 1901. évi főárjegyzéket hoztatni, melyet ingyen és bérmentve küld

MÜHLE VILMOS, cs. és kir. udvari szállító. **TEMESVÁR.**

A Kirchner-féle könyvnyomda tulajdona s nyomása Versecz.